

حقوق حیوانات

حیوان شویی؛ فریبی برای نشان دادن

حیوان دوستی

سپهرسیلیمی

طی سال‌های گذشته، در این ستون به تعریف و معرفی اصطلاحات مرتبط با حمایت از حیوانات پرداختام. بیشتر این اصطلاحات به تعریف پدیده‌ها و جریاناتی می‌پردازند که دانستن آنها سبب درک بهتر شرایط و فرایندهای اثرگذار بر حیوانات و زیستگاه آنها می‌شود. هم‌زمان با افزایش توجه عمومی به حفاظت از محیط زیست و حیوانات، شاهد اقدامات نمایشی و تبلیغی هستیم که نه‌تنها اثر مثبتی ندارند، بلکه باعث پنهان‌ماندن حقایق می‌شوند.

در منابع فارسی نوشته‌ها یا ترجمه‌ای در مورد آن ندیدم، به همین شکل ترجمه کرده‌ام. برای تعریف بهتر حیوان شویی لازم است به چند اصطلاح که پیش از این در این ستون درباره آنها نوشته بودم، برگردیم. نخست اصطلاح سبزشویی (greenwashing) که به‌طور خلاصه عبارت است از اقدامی که با ادعاهای نامی‌شود مؤسسه، شرکت، صنعت یا گروهی خود را به عنوان حامی محیط زیست معرفی کنند. در حالی که این ادعا عملاً فریبی بیش نیست و صرفاً برای جذب مشتری و فروش بیشتر است. شرکت‌ها یا گروه‌ها از طریق پنهان‌کردن واقعیت، ارائه اطلاعات جعلی، برجسته‌کردن بخش کوچکی از فعالیتشان، ایجاد نشان‌های ساختگی و امثالهم اقدام به «سبزشویی» می‌کنند. اصطلاح دیگر welfarwashing است که معادل فارسی «رفاه‌شویی» را می‌توان برای آن در نظر گرفت. رفاه‌شویی تشابه مفهومی زیادی با «سبزشویی» دارد و برگرفته از این اصطلاح است، با این تفاوت که سبزشویی برای اقدامات محیط‌زیستی استفاده می‌شود و «رفاه‌شویی» در حوزه حیوانات کاربرد دارد. با افزایش دانش عمومی نسبت به صنعت دامپروری و جنایتی که در مراحل تولید تا کشتار متوجه حیوانات می‌شود، شاهد واکنش بخشی از افکار عمومی به صنعت دامپروری و در نتیجه کاهش استفاده از محصولات حیوانی هستیم. رفاه‌شویی تلاش دارد به مخاطب القا کند شرایط نگهداری از حیوانات بهبود یافته است. اصطلاح دیگری که نزدیکی بسیاری به رفاه‌شویی دارد، humanwashing است. شاید بتوان ترجمه «شست‌وشوی انسانی‌بودن» را برای آن انتخاب کرد، در هر صورت بیش از ترجمه، مفهوم آن اهمیت دارد. این اصطلاح زیرمجموعه‌ای از رفاه‌شویی است با این تفاوت که به‌طور خاص به ادعاهای مربوط به روش‌های «انسانی» در کشتار حیوانات صنعتی اشاره دارد. نسبت به دو اصطلاح قبلی، «حیوان شویی» کلی‌تر است و به مجموعه اقدامات برای بهبود تصویر برند یا سازمان با ادعای حمایت از حیوانات اطلاق می‌شود. در حیوان شویی شرکت‌ها تلاش دارند خود را حامی حیوانات نشان دهند اما در عمل همچنان از حیوانات یا بخشی از آنها سواستفاده یا بهره‌کنشی می‌کنند.

برای مثال، باغ‌وحش‌هایی که تلاش می‌کنند خود را حامی حیوانات نشان دهند اما با مشارکت در تکثیر حیوانات در بی بهره‌برداری از آنها هستند، نمونه‌ای از حیوان شویی به شمار می‌آیند. برندهای آرایشی-بهداشتی که به دروغ ادعای انجام‌دادن تست حیوانی روی محصولات خود را دارند و این آزمایش‌ها را به‌طور پنهانی یا توسط برندهای دیگر مرتبط با مجموعه خود انجام می‌دهند نیز حیوان شویی می‌کنند. نشان‌های «دوستدار حیوانات» یا «بدون ظلم» یا «گیاهی» که توسط برخی از شرکت‌های غذایی، پوشاک و دارویی استفاده می‌شوند در بسیاری موارد حیوان شویی انجام می‌دهند. نمونه‌های دیگر دراین‌باره به فعالیت‌های شرکت‌های نفتی BP و Shell مربوط می‌شود که پروژه‌های حفاظت از محیط زیست انجام می‌دهند اما هم‌زمان نشئت نفت و مواد شیمیایی در پروژه‌های استخراج نفت باعث نابودی زیستگاه و انواع جانوران می‌شود. همچنین شرکت Aramco در تبلیغاتش از حیات‌وحش عربستان صحبت می‌کند اما فعالیت‌های مخرب آن در سال‌های گذشته باعث آسیب جدی به زیستگاه گونه‌های بومی شده است. در حوزه محصولات آرایشی-بهداشتی نیز برندهایی نظیر L’Oréal یا MAC به دلیل تداوم آزمایش‌ش روی حیوانات در بازارهای دیگر متمم به حیوان‌شویی هستند. در حوزه پوشاک نیز برندهایی مثل Canada Goose و Louis Vuitton و Gucci، به این دلیل که با وجود ارائه مثل محصولاتشان با شعار دوستدار حیوانات همچنان از خز، پر، چرم و محصولات حیوانی استفاده می‌کنند، در واقع در حال حیوان شویی هستند.

اقدامات منجر به سبزشویی، حیوان‌شویی و زیر مجموعه‌های آن به‌سرت در حال گسترش در جهان است. بخش مهمی از فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها همراه با برنامه‌های حفاظت از محیط زیست و حیوانات است و بر این اساس لازم است درک درستی از فعالیت‌های واقعی اثرگذار و اقدامات دروغین و نمایشی داشته باشیم. برای پی‌بردن به این واقعیت باید تمام ابعاد فعالیت‌های یک مؤسسه یا شرکت را مورد بررسی قرار داد و در این راه از کارشناسان و سازمان‌های فعال در حوزه حقوق حیوانات برای راستی‌آزمایی استفاده کرد.

خبر

پیش‌بینی وضعیت جوی نوروز ۱۴۰۴

شرق: رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا به تشریح وضعیت جوی پیش‌بینی شده برای تعطیلات نوروزی و هفته پیش از آن پرداخت. صادق ضیاییان با بیان اینکه پیش‌بینی فعلی وضعیت آب‌وهوا در تعطیلات نوروزی با قطعیت حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد همراه است، اظهار کرد: براساس پیش‌بینی‌های انجام‌شده، طی هفته آخر اسفند ۱۴۰۳ و اوایل فروردین ۱۴۰۴، فعالیت یک سامانه بارشی اغلب استان‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد و شاهد بارش خواهیم بود. رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا افزود: شرایط بارش در این بازه زمانی نرمال است و با میانگین ۳۰ساله همخوانی دارد.

تمرکز بارش‌ها در نیمه غربی و شمالی کشور

رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا با اشاره به بارش‌های پیش‌بینی‌شده اظهار کرد: طی هفته منتهی به ۱۰ فروردین ۱۴۰۴، بیشتر بارش‌ها در نواحی نیمه غربی، شمال غرب و نوار شمالی کشور رخ خواهد داد. او تأکید کرد: شرایط دما نیز در این بازه زمانی معادل ۳۰ سال گذشته و نرمال پیش‌بینی شده است.

نبود امکان پیش‌بینی دقیق پدیده‌های حدی جوی

رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا در پاسخ به پرسشی درباره امکان پیش‌بینی پدیده‌های حدی جوی مانند سرما یا بارش‌های شدید در بازه زمانی پایان اسفند ۱۴۰۳ تا نیمه اول فروردین ۱۴۰۴ گفت: پدیده‌های حدی یعنی پدیده‌هایی که منجر به مخاطرات جدی می‌شوند و در بلندمدت قابل پیش‌بینی نیستند. ضیاییان در پایان اظهار کرد: پیش‌بینی‌هایی با احتمال ۶۰ تا ۷۰ درصد را فقط می‌توان نسبت به میانگین بلندمدت مقایسه کرد. بر همین اساس، احتمال وقوع مخاطرات جوی باید در بازه زمانی نزدیک‌تری پیش‌بینی شود.

بودجه پروژه‌های فناوری محور در حالی کاهش ۵۰درصدی داشته که متخصصان این حوزه از ایجاد مشکلات بسیاری ازجمله در زمینه امنیت ابراز نگرانی می‌کنند

ضرر به حق الناس؛ بازی با امنیت زیرساخت‌ها

محمدرضا کاشفی، معاون توسعه مدیریت معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان، به‌تازگی گفته است کاهش ۵۰درصدی بودجه این معاونت، احتمال توقف پروژه‌ها در سال ۱۴۰۴ و همچنین رکود توسعه فناوری را به همراه خواهد داشت. او هشدار داد: «با توجه به نرخ بالای ارزها، با این اوصاف، سال آینده عملاً امکان تعریف پروژه‌های جدید وجود نخواهد داشت و برنامه‌ها به دلیل کمبود منابع متوقف می‌شوند و فقط می‌توانیم پروژه‌های قبلی را جلو ببریم. در چنین شرایطی که فناوری به‌سرعت در حال تغییر است، ما دچار رکود می‌شویم و نمی‌توانیم با وضعیتی که پیش آمده، پروژه جدید تعریف و پیشرفت کنیم».

کاشفی به مهر گفته است: «وقتی وقفه‌ای در حرکت شرکت‌های دانش‌بنیان ایجاد می‌شود تا سه، چهار سال دچار آسیب می‌شوند و این آسیب‌ها می‌تواند تا یک دهه ادامه یابد».

او به استدلال‌های سازمان برنامه برای کاهش بودجه هم اشاره کرده است: «آنها قول داده‌اند از امسال بودجه کمتر نشود و جبران کنند، اما با توجه به ساختار بودجه‌ای، تحقق این وعده دشوار به نظر می‌رسد». معاون توسعه مدیریت معاونت علمی همچنین با اشاره به ریزانی با مجلس و گفت‌وگو با آقایان تاجگردون و قالیباف درباره بودجه معاونت توضیح داده که در شرایطی که بودجه دومرحله‌ای شده و سقف بودجه‌ای نیز بسته شده، سازمان برنامه نمی‌تواند در مرحله دوم سقف بودجه را افزایش دهد. آنها تنها می‌توانند عدد ما را یک بگذارند که هر چقدر وصول شود، همان را لحاظ کنند، اما متأسفانه سازمان برنامه هنوز زیر بار این موضوع نرفته است.

کفه نابرابر بودجه‌ای

اما کاهش بودجه پروژه‌های فناوری‌محور در حالی است که سهم بودجه برخی نهادها با وجود اقبال کم عمومی همچنان افزایشی است. مثلاً بودجه صداوسیما از بودجه عمومی دولت در سال ۱۴۰۴ بیش از بودجه ۱۰ وزارتخانه و حدود ۳۵ هزار میلیارد تومان است. «سهم صداوسیما از بودجه عمومی دولت معادل مجموع اعتبارات بودجه‌ای کل وزارتخانه‌های نفت، دادگستری، امور خارجه و میراث فرهنگی است و با وزارت جهاد کشاورزی برابری می‌کند».

این در حالی است که طبق آخرین نظرسنجی ایپسا (مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران) در پاییز ۱۴۰۳، تنها ۱۱ درصد از مردم فیلم و سریال‌های صداوسیما را دنبال می‌کنند. صداوسیمایی که اقدام به ساخت برنامه‌هایی می‌کند که اغلب خودش هم حاضر به گردنگرفتن آن نیست؛ مانند برنامه «جعبه سیاه» در شبکه افق که به میهمانانش کفن مدینه می‌داد و با واکنش‌های بسیار منفی همراه بود، تا جایی که حتی رئیس سازمان صداوسیما هم در واکنش به حاشیه‌های ایجادشده درباره اهدای کفن در شبکه افق به میهمانان از طرف مجری، تأکید کرد که در این زمینه تذکر داده و از نگاه او هم این کار با هر هدف و تحت هر عنوانی، خطا بوده است.

حتی پیش از افزایش بودجه امسال، در سال ۱۴۰۱ کارزاری از سوی مردم راه افتاده و از رئیس مجلس خواسته شده بود تا بودجه صداوسیما حذف و رقم آن بین مردم تقسیم شود؛ «با توجه به اینکه بارانه کالاهای اساسی که مستقیماً با حیات

افزایش مرگ‌ومیر ناشی از حوادث ترافیکی نسبت به دوران کرونا

شرق: مدیرکل حوزه وزارتی وزارت بهداشت با بیان اینکه میزان مرگ‌ومیر ناشی از حوادث ترافیکی در سال‌های اخیر نسبت به دوران کرونا افزایش یافته است، گفت: ۳۰ تا ۴۰ درصد تصادف‌های مرگبار به دلیل اختلالات خواب روی می‌دهند.

دکتر خسرو صادق‌نیت در آیین افتتاحیه «سومین کنگره بین‌المللی تازه‌های تروما» که در مرکز همایش‌های رازی برگزار شد، اظهار کرد: هنگامی می‌توان از پرداختن و توجه به تصادفات و آسیب‌های ناشی از حوادث ترافیکی سخن بگوییم که به این حوادث، دیدگاهی عادی نداشته باشیم. اگر تصادفات را مانند سقوط هواپیما قلمداد کنیم، شرایط مانند این است که تعداد قربانیانی که در حوادث ترافیکی هر چند هفته داریم معادل سقوط هواپیماست؛ این در حالی است که به آمار و ارقام مرگ‌ومیر ناشی از حوادث ترافیکی توجه نمی‌شود.

مدیرکل حوزه وزارتی وزارت بهداشت درباره برگزاری سومین کنگره بین‌المللی تازه‌های تروما گفت: من بر این باور هستم که برگزاری چنین کنگره‌هایی می‌تواند به موضوع تصادفات جاده‌ای کمک کند.

او با بیان اینکه پویش «نه به تصادف» با هدف کاهش حوادث ترافیکی برگزار می‌شود، خاطر‌نشان کرد: بررسی‌ها بیانگر این است که «خواب‌الودگی» از علل اصلی بروز تصادف در کشور به حساب می‌آید؛ به نحوی که آمار و ارقام پلیس بیانگر این است که ۳۰ تا ۴۰ درصد تصادف‌های مرگبار به دلیل اختلالات خواب روی می‌دهند. بیدارماندن به مدت زیاد، بی‌خوابی، آپته (اختلال خواب) به دلیل شبکاری جزء اختلالات خواب محسوب می‌شوند. نتایج یک مطالعه در ایالات متحده بیانگر این است که ۲۵ درصد مردم به اختلالات خواب مبتلا هستند.

صادق‌نیت درباره نقش خواب در زندگی انسان‌ها توضیح داد: بررسی‌ها بیانگر این است که انسان‌ها یک‌سوم زندگی خود را در خواب سپری می‌کنند.

او درباره نقش فرهنگ‌سازی در کاهش مرگ‌ومیر حوادث ترافیکی اظهار کرد: اقداماتی مانند فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی‌های متعدد به منظور کاهش مرگ‌ومیر ناشی از حوادث ترافیکی در کشور انجام شده است. به‌طور مثال، ضرورت بستن کمربند ایمنی در سال ۱۳۸۵ در کشور ترویج یافت.

مدیرکل حوزه وزارتی وزارت بهداشت با بیان اینکه میزان مرگ‌ومیر ناشی از حوادث ترافیکی در دوران پاندمی کرونا کاهش یافت، افزود: بررسی‌ها بیانگر این است که میزان مرگ‌ومیر ناشی از حوادث ترافیکی در دوران پاندمی کرونا کاهش یافت، به نحوی که این میزان به کمتر از ۲۰ هزار نفر رسید. متأسفانه میزان مرگ‌ومیر ناشی از حوادث ترافیکی در سال‌های اخیر افزایش یافته و به بیش از ۲۰ هزار نفر رسیده است.

صادق‌نیت با تأکید بر ضرورت انجام معاینه دوره‌ای رانندگان گفت: انجام معاینات دوره‌ای به منظور کاهش حوادث ترافیکی یک امر ضروری است. ارائه کارت سلامت به رانندگان می‌تواند یک اقدام برای کاهش آمار تصادف‌های جاده‌ای باشد. اغلب اختلالات خواب، دیر تشخیص داده می‌شوند و به همین علت مردم با تأخیر به این اختلالات پی می‌برند یا پزشکان این اختلالات را دیر هنگام تشخیص می‌دهند.

مریم‌لطفی

مردم مرتبط است. از طرف دولت به‌اصطلاح «هدفمند» شده است، ساخت بی‌شمار شبکه‌های تلویزیونی که از پول بیت‌المال تأمین می‌شوند و تعداد بسیار کمی از مردم آن را مشاهده می‌کنند، فقط هدررفت بیت‌المال است. در شرایط فعلی که اکثریت مردم جامعه مشکلات معیشتی فراوانی دارند و وضعیت اقتصادی کشور به‌هیچ‌عنوان مساعد نیست، درخواست می‌شود بودجه در نظر گرفته‌شده برای صداوسیما به شکل مستقیم بقی مردم تقسیم شود».

از سوی دیگر چندی پیش اعتماد گزارشی منتشر کرد مبنی بر اینکه بودجه جامعه‌المصطفی بیشتر از بودجه دانشگاه‌های علم و صنعت و علامه طباطبایی است و افزایش ۴۰درصدی داشته است. جامعه‌المصطفی نهادی علمی و بین‌المللی با هویت حوزه‌ای است که با هدف گسترش علوم اسلامی، انسانی و اجتماعی، با رویکرد آموزشی، پژوهشی و تربیتی داوطلبان را تحت پوشش قرار می‌دهد.

این نهاد ردیف بودجه مستقلی دارد و در سال ۱۴۰۲، رقمی معادل هزارو ۱۷ میلیارد تومان بودجه مصوب داشته است، بنا بر اخبار منتشرشده «برای سال جاری، دولت پیشنهاد کرده تا هزارو ۲۲۶ میلیارد تومان در اختیار این نهاد مذهبی قرار بگیرد. در همین حال ۲۰۰ میلیارد تومان هم بودجه اختصاصی پیشنهاد شده است که سرجمع می‌شود ۴۰ درصد افزایش بودجه برای سال ۱۴۰۳».

دفاع از حق مردم

این وضعیت در حالی است که متخصصان حوزه فناوری درباره این موضوع ابراز نگرانی می‌کنند. مسعود شکرانی، عضو هیئت‌مدیره و رئیس کمیسیون تأمین تجهیزات سازمان نظام صنفی رایانه‌ای استان تهران، در این‌باره به «شرق» می‌گوید: «وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در همه جای دنیا یک وزارتخانه پیشرو است، اما متأسفانه در ایران بعد از آقای غرضی و عارف عده‌ای تمام وقت راه افتاده‌اند و مدام پال و پر این وزارتخانه را چیده‌اند و انواع و اقسام دستگاه‌های موازی با این وزارتخانه را به راه انداخته‌اند».

او ادامه می‌دهد: «توسعه کاربردی فناوری اطلاعات در زمان آقای خاتمی را شاهد بودیم و اتفاقات خوبی در سال‌های طلایی ۸۰ تا ۸۴ رقم خورد و حجم پروژه‌ها افزایش پیدا کرد. این نشان‌دهنده آن است که توان بسیار بالایی در کشور در این زمینه داریم. در آن دوران میلیاردها دلار صرفه‌جویی شد؛ فقط یک قلمش نرم‌افزار شرکت مربوط به فولاد مبارکه بود که ۲۵۰ میلیون دلار دریافت کرد و دیگر نیازی نداشتیم یک چهارم میلیارد دلار پول نرم‌افزار به کشورهای خارجی بدهیم و به‌راحتی از پس این کار در کشور برآمدیم».

شکرانی با ابراز تأسف درباره چنین تصمیم‌گیری‌هایی توضیح می‌دهد: «برخی فکر می‌کنند کامپیوتر در حد پیام‌رسان و شیطنت‌های توپیتزی است، برای همین بودجه‌های حوزه فناوری را نصف کرده‌اند. این در حالی است که قیمت دلار در مقایسه با اول سال سه، چهار برابر شده است. عملاً با یک بحران بسیار جدی روبه‌رو خواهیم شد. مثلاً اگر دیدید جریمه‌ای در فسا برای ششما نوشته شده و شما تا حالا در زندگی‌تان فسا را ندیدید، اصلاً تعجب نکنید. به خاطر این است که سیستم‌های موجود درست نگهداری نمی‌شوند. سیستم‌های قدیمی هم با انواع و اقسام عدم به‌روزرسانی‌ها مواجه خواهند شد و بحران‌های بسیار جدی در پیش داریم. اما متأسفانه دوستان حواس‌شان به این موضوعات نیست».

او مثالی می‌زند: «فقط روی سیستم بیمه سلامت، در ماه یک میلیارد ای‌پی‌آی‌کال داریم؛ یعنی اگر این سیستم یک ساعت خاموش شود، چیزی نزدیک به سه میلیون ای‌پی‌آی‌کال را از دست خواهیم داد. می‌دانید چه حجم از نارضایتی ایجاد می‌کند؟ الان در کشور همه چیز به صورت الکترونیکی است؛ صدور ویزا، تمدید پاسپورت و… بعد بودجه نهادی به این مهمی را کاهش می‌دهند و در مقابل بودجه‌هایی را افزایش می‌دهند که خاصیت مشخصی برای مردم یا کشور ندارد».

عضو هیئت‌مدیره سازمان نظام صنفی رایانه‌ای استان تهران این موضوع را ناشی از دید نادرست نمایندگان مجلس می‌داند: «به نظر می‌رسد مجلس بدون توجه به نیازهای جامعه دست به چنین اقدام خطرناکی زده است. کاهش بودجه موجب می‌شود دستگاه‌های به‌روز برای امنیت اطلاعات خریداری نشود. همین حالا نیز ما شاهد مشکلات بسیار بنیادی و اساسی روی موضوع امنیت اطلاعات هستیم. پادمان نرفته که دوربین‌های زندان اوین هک شد و اطلاعات پرونده مردم روی سایت عدالت علی قرار گرفت و همین‌طور موارد مشابه. حالا با بی‌توجهی به این موضوع و کاهش وضع از چیزی که اکنون هست هم بدتر می‌شود». او ادامه می‌دهد: «الان مردم به سیستم‌های آنلاین و الکترونیکی عادت کرده‌اند و امکان اینکه به سیستم کاغذی برگردیم، وجود ندارد. همین حالا فرض کنید اگر به هر دلیلی سیستم‌های کارت‌زنی از کار بیفتد، کدام‌یک از ما برای خرید بدیهی‌ترین نیازهای‌مان در خانه پول نقد داریم؟».

شکرانی به برنامه هفتم توسعه و موضوع تحول دیجیتال هم اشاره می‌کند: «در برنامه توسعه هفتم به موضوع تحول دیجیتال توجه ویژه شده است. این برنامه یک سند بالادستی هم دارد. در ماده ۴۸، ماده ۸۹، ماده ۱۰۵ و ماده ۱۰۷ برای تک به تک این موارد با جزئیات دستورالعمل داده شده است. در سند گفته شده که تا پایان برنامه هفتم باید ۱۵ درصد کارکنان دولت کاهش پیدا کند و این کاهش را با خدمات الکترونیکی جایگزین کنیم. یکی از همین راه‌ها، توسعه برنامه‌های فناوریانه‌محور است. هوش مصنوعی به دستگاه‌های قدرتمندی نیاز دارد. مثلاً اگر بخواهیم به دلیل کمبود بودجه دیتاها را روی سرورهای روسیه ببریم هم کاری عقلانی نیست».

او تأکید می‌کند که حتماً لازم است نمایندگان مجلس در این زمینه بازنگری جدی داشته باشند: «توقع جدی ما از فراکسیون اقتصادی مجلس این است که از حق مردم دفاع کنند، چون در غیر این صورت حق‌الناس بر عهده آنهاست».

خبر آمد که بهار دل ما آمده است

باز از عرش خداوند ندا آمده است

در تقارن بهار قرآن و طبیعت، چشم به راه مهرتان هستیم...

۰۴۴۷-۱۰۵۱-۰۸۷۰-۵۰۲۹

موسسه خیریه کهرزوک